هەموشتي مرۆڤ،كەشتي مرۆڤە!

ئەحمەد شاكەلي

سوثد بۆ خۆي ولآتثكي گچكەية و دانيشتوواني بە هەموو ئثمەمانانيشەوە، بياني و پەنابەر و كۆچەرييش، تازە خۆي دەدات لە 10 ميليۆنثك. سوثدييەكان بەو كەمييەي خۆيشيانەوە، گەلثكي بزثو و زيرەكن و لە هەموو كون و كەلەبەرثكي ئەم جيهانەدا هەن. خەمكانثكن، زۆريان حەز بە كاركردنە و لە هەموو بوارثكي ژيانيشدا، خەمكي شارەزا و لثزانيان هەن. شارەزا و لثزاني ذاستي و توانا و زيرەك. هەر شتثكي، كە ذوودەدات، ئەوان دەتوانن دەيان كەس خذكەنەوە و دەمەتەقە و گفتوگۆي لە سەر بكەن. بۆ نموونە: هەزاران خەمكي شارەزا و لثزانيان هەن، كە لەمەذ چين، ئيسلام، ئثران، جوولەكە، بوودیزم، ذۆژهەلآت، عەرەب، كۆمۆنيزم، شەذي چەكدار، ئابووري، ئەفريقا، ئەمەريكاي خواروو، ژياني ژثر ئاو، لۆكە، پەتاتە، نەخۆشي ئەيدز، شوثنەوارناسيي، سەگ، فذۆكە، سياسەت و...سەدان بواري ديكەي ژيان و وردە شتي ديكەيش دەزانن و دەتوثژنەوە و دەكۆمنەوە و شارەزايي و زانياري دەدەنەدەر و دەبەخشنەوە و دەفرۆشن. ذثك بە پثچەوانەي ئثمە و خەمكاني ولآتاني ئثمەوە، كە هەر لە هيچ و بث بۆنە و بث بيركردنەوە و لثزانين، تەماشا دەكەيت، كابرا سياسەت دەكات، لث دەم لە فەلسەفە و ذواندني دار و دەوەن و پەز و بەخثوكردني ئاژەميش دەژەنثت و خۆي بە پسپۆر دەزانثت لەو بوارەدا. يا قومارچي و كۆترباز و ساختەكارە، كەچي نوثنەرايەتيي نەتەوەيەك دەكات و سەركردەيەتيي گەلثكي پث دەسپثردرثت و بە نثوي ولآتثكەوە قسان دەكات. يا كاري پثشينەي سثخوذيي بووە، كەچي بە سەر تۆ و منەوە دەبثتە ذۆژنامەڤان و باسي كورداياتيي دەكات. يا سالآنثكي دوورودرثژ جاشايەتي كردووە، كەچي مۆريي نيشتمانپەروەريي بە دەستەوەية و ئەو خەمك پۆلثن دەكات و ولآتپارثز و ولآتفرۆش لە يەكدي جودا دەكاتەوە. سوثدييەكان يەكثكن لەو نەتەوە و گەلانەي، كە زۆر سەفەر دەكەن و دەچنە ولآتان. لە هەر ولآتثك كارەساتثك بقەومثت، كە ئەمان لە مثدياكاني خۆياندا هەواەكە پەخش دەكەنەوە، دەسبەجث باسي ئەوە دەكەن، كە ئايا سوثدي لەو ذووداوەدا هەبووە يا نە! چەنديان تثداچوون و چ كارە بوون لەو شوثنە و خەمكي كام باژثذي سوثدن و تەمەنيان چەندە و....؟ يەكثك لەو ولآتانەي، كە سوثدييان زۆرجاران، بۆ پشوو و بەسەربردني مۆەتي سالآنەيان، سەفەري بۆ دەكەن، توركيايە. پتر لەبەر هەرزاني و خۆراكي خۆش و خۆر، ذوودەكەنە ئەوث. دوو سث هاوثنثك بەري ئثستا، ژنثكي سوثدي ناسياو، يا باشتر واية بەثم خەمكي گەذەكەكەمان، لەگەڵ چەند كەسثكي ديكەدا، بۆ حەفتەيەك، سەفەرثكي توركياي كردبوو. سەفەري ئەو ژنە و هاوذثيەكاني، بۆ توركيا، بۆ ئەوە بوو، لەوث ياريي (گۆڵف) بكەن. لە هوتثلثكي مەزنيي شاري (ئەنتاليا) دادەبەزثت و دەبثتە ميوان. ئيدي ذۆژانە، چەند سەعاتثك، بەو ياريييەوە دەبەنە سەر. ئەو شوثنەي، كە ياريي تثدا دەكەن، گۆذەپانثكي گەورە و گەلثك بەرينە و گۆڵفيش، جثگەيەكي واي دەوثت. ئەو تۆپەي، بەكار دەبرثت، بۆ ئەو ياريية، تۆپثكي ذەق و سفت و پتەوە و ئەگەر بە توندي لە كەللەي زەلام بدات، مەگەر خودا نەيكوژثت، دەنا دەمرثت. ئەو گۆذەپانەي، كە ئەوان، ياريي گۆڵفي تثدا دەكەن، هەموودەم پذ دەبثت لە كۆمەثك كرثكار، كە خجي كارن و بەو ناوەدا دثن و دەچن. ژنەي لەمەذ خۆيشمان، بە كارگثذان(خودان يا بەرپرس)ي هوتثل و ئەوانە دەمثت، كە بەو شثوەية ياري ناكرثت و ذەنگە ئەو تۆپانە، بەر كەللە و هەر بەشثكي ديكەي لەشي ئەو كارگەرانە بكەون و ئازاريان پث بگەيەنن و شتثكيان بە سەر بثت. كابراي بەرپرسي هوتثليش، ذثك وەك ئەوەي باسي ئامثرثك، يا بذثك ئاژەڵ بكات، دەمثت: ئەو شتانە خەمكي خۆرهەلآتي توركيان و زۆرن و هەرچيشيان بە سەر بثت، گرنگ نييە!. ژنەي سوثدييش دەمثت: مەبەستت ئەوەية، كە ئەوانە كوردن! كابرا دەمث: ئا، ئەوانە فرەن و لە ذۆژهەلآتي توركيا دەژين! ئيدي ژنە حەفتەپشووەكەي لەوث بە سەر دەبات و دثتەوە سوثد. كە هاتەوە، گوتي: هەرگيز نەمدەزاني تورك، هيندە ذەگەزيەرستن، تا بە چاواني خۆم ديمن و ئيدي تا لە ژيانيشدا بم، نا ة توركيا. دەكرث مرۆڤ كورديش بثت و بەرپرسيش بثت و سەركردەيش بثت و لەو جۆرە هەموشتە بوثرانەيش بنوثنثت! با هەر هيچ نەبثت، سەراني كورد، چاو لە خەمكاني بياني بكەن و لە شووشە ئاوەكاني حەيات(Heyat)ي توركييەوە دەست پث بكەن و نەيانخۆنەوە و دواييش بەرەو شتەكاني ديكە هەمكشثن.

2003/12/21